

Ontwerp

Specifieke beroepsnorm voor opdrachten van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor

DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN,

Gezien artikel 31, § 1 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren;

Gezien het ontwerp van norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren voorgelegd ter openbare raadpleging die plaatsvond van 28 maart tot 28 april 2024;

Gezien de commentaren ontvangen op deze openbare raadpleging;

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Richtlijn (EU) 2022/2464 betreffende de publicatie van duurzaamheidsinformatie door ondernemingen is in België omgezet door de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen. Deze wet wijzigt het WVV om de assuranceopdracht van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie in te voeren en deze opdracht toe te vertrouwen aan de bedrijfsrevisor.*
- (2) In afwachting van een assurancestandaard aangenomen door de Europese Commissie (de Europese Commissie heeft hiervoor tot eind 2026 de tijd) is het in het algemeen belang dat de assuranceopdracht van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor, wordt uitgevoerd op basis van een internationaal erkend referentiekader, hetgeen bijdraagt aan de kwaliteit van het verrichte werk en de harmonisatie van de uitgegeven verslagen.*
- (3) De norm van 17 november 2023 betreffende de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en ISAE 3400 in België voorziet in de inwerkingtreding van de International Standard on Assurance Engagements 3000 (Herzien) met betrekking tot "Assuranceopdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie" ("ISAE 3000 (Herzien)"), in het Belgische normatieve kader voor opdrachten waarvoor een specifieke norm bepaalt dat deze ISAE 3000 (Herzien) norm van toepassing is.*

- (4) *Het doel van onderhavige norm is om de bedrijfsrevisor, aan wie bij wet een assuranceopdracht van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie is toevertrouwd, een geschikt, internationaal erkend referentiekader te bieden dat hem in staat stelt een verslag uit te brengen dat past bij de reikwijdte van zijn opdracht.*
- (5) *Het doel van deze norm is de toepassing mogelijk te maken van ISAE 3000 (Herzien) op de assuranceopdrachten inzake (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor.*
- (6) *Onderhavige norm zal deze toepassing toelaten voor de opdrachten die worden aanvaard na de datum van inwerkingtreding van de norm en zolang er geen andere (Europese) standaard met betrekking tot de assurance van duurzaamheidsinformatie is goedgekeurd.*
- (7) *In zoverre de toepassing in de Belgische context van eventuele bijwerkingen van ISAE 3000 (herzien) nog niet het voorwerp uitmaakt van een Belgische norm, zullen bedrijfsrevisoren tijdens deze overgangsperiode op basis van hun professionele oordeelsvorming de toepassing ervan verzekeren, op voorwaarde dat er geen tegenspraak is met het geldende wettelijke kader. In de mate van het mogelijke zal het IBR de vertalingen van bijwerkingen van de internationale standaarden waarop deze norm betrekking heeft ter beschikking stellen aan bedrijfsrevisoren binnen 18 maanden nadat deze op internationaal niveau in werking zijn getreden. Indien het IBR een tegenstrijdigheid vaststelt, verbindt het zich ertoe dit zo snel mogelijk en in de mate van het mogelijke aan haar leden mee te delen.*
- (8) *In overeenstemming met Richtlijn (EU) 2022/2464 betreffende de publicatie van duurzaamheidsinformatie door ondernemingen, omgezet in Belgisch recht door de wet van 2 december 2024, is de bedoelde opdracht een opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. Onder voorbehoud van de uitkomst van de beoordeling van de haalbaarheid van een redelijke mate van zekerheid voor de bedrijfsrevisoren en de ondernemingen door de Europese Commissie, zoals bepaald in Richtlijn (EU) 2022/2464, wordt deze opdracht een opdracht met redelijke mate van zekerheid vanaf de door de wetgever vastgestelde datum. De ISAE 3000 als omvat deze twee niveaus van mate van zekerheid.*
- (9) *Het IBR zal, overeenkomstig artikel 31, § 7, van de wet van 7 december 2016, de rechtsleer ontwikkelen met betrekking tot de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) in de Belgische context.*
- (10) *Met onderhavige norm wordt ook toegelicht hoe de commissaris zijn pedagogische rol ten aanzien van de ondernemingsraad zal vervullen wanneer hij of een andere bedrijfsrevisor de assuranceopdracht van de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, die hem door de wet is toevertrouwd, uitvoert, door de norm van 14 mei 2024 inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad uitdrukkelijk van toepassing te verklaren. Bovendien bepaalt onderhavige norm dat de bepalingen met betrekking tot de pedagogische rol en de sectie VI.2. "Specifieke aspecten met betrekking tot de vergadering" van voormelde norm ook van toepassing zijn op de andere bedrijfsrevisor dan de commissaris die werd benoemd voor de door de wet toevertrouwde assuranceopdracht van de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag. Dit verslag wordt immers aan de ondernemingsraad overhandigd. Daarom is het deze bedrijfsrevisor die aanwezig moet zijn op de vergadering van de ondernemingsraad als zijn verslag wordt besproken en die eventueel moet deelnemen aan een voorbereidende vergadering terzake, en dit naar analogie van hetgeen de wet van 2 december 2024 voorziet over de onafhankelijke verlener van assurediensten die in de toekomst, net zoals voorzien is voor de commissaris in artikel 3:86*

WVV, mag en in bepaalde gevallen moet deelnemen aan de vergaderingen van de ondernemingsraad (art. 114 van de wet van 2 december 2024).

(11) Deze norm wijzigt ook de “Bijkomende norm (herziene versie 2023) bij de in België van toepassing zijnde ISA's” om rekening te houden met het opnemen van de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening). Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de wijziging in artikel 3:75, § 1, 10°/1 WVW te verwerken in deze bijkomende norm.

HEEFT OP ZIJN ZITTING VAN 28 MAART 2025 DE HIERNAVOLGENDE NORM AANGENOMEN.

Goedkeuring van onderhavige norm

De Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren heeft op 28 juni 2024 het ontwerp van onderhavige norm aangenomen en ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister bevoegd voor Economie.

Overeenkomstig artikel 31, § 1, vijfde en zesde lid van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, werd het Instituut gehoord op 21 augustus 2024 door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen tijdens een hoorzitting waarbij deze laatste zijn eigen opmerkingen en de opmerkingen van het College, de FSMA en de Nationale Bank van België heeft meegedeeld. Naar aanleiding van deze hoorzitting werd op 26 september 2024 een verzoek tot herformulering door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen gericht aan het Instituut, waarna de Raad van het Instituut op 14 januari 2025, na de omzetting van de CSRD in de Belgische wetgeving, het gewijzigd ontwerp van norm heeft aangenomen. Een tweede hoorzitting werd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen gehouden op 17 maart 2025. Naar aanleiding van deze hoorzitting en van het verzoek tot herformulering door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft het Instituut het gewijzigde ontwerp van norm aangenomen op 28 maart 2025.

Overeenkomstig artikel 31, § 2 van voormelde wet, werd deze norm op 14 april 2025 door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op [...] door de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een bericht door de minister die bevoegd is voor Economie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van [...], p. [...].

Toepassingsgebied

1. De assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, die door de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen aan de bedrijfsrevisoren is toevertrouwd, moet worden uitgevoerd in overeenstemming met ISAE 3000 (Herzien) zoals bedoeld in de norm van 17 november 2023 inzake de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en ISAE 3400 in België.

Algemene bepalingen

2. De bedrijfsrevisor dient van het bestuursorgaan een opdrachtbrief te verkrijgen op basis van het voorbeeld van opdrachtbrief dat als bijlage bij deze norm is gevoegd en zijn verslag op te stellen door gebruik te maken van het modelverslag dat als bijlage bij deze norm is gevoegd en dat in overeenstemming met ISAE 3000 (herzien) is. Hij dient deze aan te passen naargelang de omstandigheden.

Indien de commissaris wordt benoemd voor de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, dient hij in de sectie “Resultaten van onze opdracht” van de opdrachtbrief te vermelden of het assuranceverslag met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie een afzonderlijk verslag zal zijn dan wel of dit zal worden opgenomen als een afzonderlijk onderdeel van het commissarisverslag opgesteld conform artikel 3:75 WVV (artikel 3:80 WVV).

3. De conclusie van de bedrijfsrevisor moet de resultaten van de assuranceopdracht weerspiegelen. Wanneer hij op basis van zijn professionele oordeelsvorming vaststelt dat de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie een of meer afwijkingen van materieel belang bevat, dient de bedrijfsrevisor:

- een conclusie met voorbehoud uit te brengen indien de omvang van de afwijking(en) niet van diepgaande invloed is, of
- een afkeurende conclusie uit te brengen in het tegenovergestelde geval.

De bedrijfsrevisor dient de vastgestelde afwijkingen van materieel belang te beschrijven in de sectie “basis voor de conclusie” in het verslag.

Wanneer de bedrijfsrevisor in uitzonderlijke omstandigheden wordt geconfronteerd met een beperking van de reikwijdte van zijn opdracht en niet kan vaststellen of een afwijking van materieel belang zou zijn ontdekt indien deze beperking er niet was geweest, dient hij:

- een conclusie met voorbehoud uit te brengen indien de omvang van de afwijking(en) niet van diepgaande invloed is, of
- aan te geven dat hij in de onmogelijkheid verkeert om een conclusie te formuleren (onthoudende conclusie) in het tegenovergestelde geval.

Voorbeelden van formuleringen van de verschillende types aangepaste conclusies, welke de bedrijfsrevisor dient aan te passen naargelang van de concrete omstandigheden, zijn de volgende:

- Conclusie met voorbehoud - "Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie, uitgezonderd het effect van de aangelegenheid die beschreven staat in de sectie "Basis voor onze conclusie met voorbehoud", is ons niets onder de aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap [de Groep], in alle van materieel belang zijnde opzichten [...]."
 - Afkeurende conclusie - "Vanwege de significantie van de aangelegenheid die beschreven staat in de sectie "Basis voor onze afkeurende conclusie", is de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap [de Groep] niet opgesteld [...]."
 - Onthoudende conclusie - "Vanwege de significantie van de aangelegenheid die beschreven staat in de sectie "Basis voor onze onthoudende conclusie" waren wij niet in staat om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie te kunnen vormen over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap [de Groep]. Derhalve brengen we geen conclusie tot uitdrukking over deze (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie."
4. De norm van 14 mei 2024 inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad is van toepassing wanneer de commissaris is aangesteld voor de assuranceopdracht met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie.

Indien een andere bedrijfsrevisor dan de commissaris werd benoemd voor de assuranceopdracht op de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag, dient deze andere bedrijfsrevisor zowel de paragrafen 10 en 11 betreffende de pedagogische rol als de sectie VI.2. "Specifieke aspecten met betrekking tot de vergadering" van de norm van 14 mei 2024 inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad toe te passen.

Wijzigingsbepalingen

5. Onderhavige norm wijzigt de norm van 14 mei 2024 inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad als volgt:
- a. Een nieuwe paragraaf A7bis wordt ingevoegd bij paragraaf 5 (x) luidende:
"Overeenkomstig artikel 15, q) van de wet van 1948, dient de ondernemingsraad, met toepassing van artikel 3:6/6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen of, in voorkomend geval, van artikel 3:32/4 van hetzelfde Wetboek, jaarlijks de duurzaamheidsinformatie te ontvangen."
 - b. Een nieuwe paragraaf A31bis wordt ingevoegd luidende:
"De vennootschap die voldoet aan de criteria van artikel 3:6/1 WVV (art. 3:32/1 WVV) is verplicht om in haar jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening) (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie te publiceren."

- c. In paragraaf 57 wordt een (ivbis) ingevoegd luidende:
“(ivbis) in voorkomend geval, een sectie “verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie”, waarin wordt verwezen naar het door de commissaris of een andere persoon belast met de assurance van duurzaamheidsinformatie opgesteld assuranceverslag;”
- d. Een nieuwe paragraaf A82bis wordt ingevoegd luidende:
“Overeenkomstig artikel 3:6/6, §1, tweede lid WVV (art. 3:32/4, 2de lid WVV) dient de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, alsook de informatie over de manier waarop de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie wordt verkregen en geverifieerd, te worden verstrekt aan en besproken binnen de ondernemingsraad. Het proces-verbaal van deze vergadering behoort tot de processen-verbaal die de bedrijfsrevisor ontvangt.”
- e. In bijlage 3 a – Model van verslag aan de ondernemingsraad over de jaarlijkse informatie (certificering zonder voorbehoud) wordt na de sectie “Verslag van de commissaris dat ons verslag over de jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen bevat” een sectie ingevoegd als volgt:
“[Verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie
Inzake de duurzaamheidsinformatie vragen wij u kennis te nemen van [ons verslag] [het verslag van [NAAM VAN DE BEDRIJFSREVISOR]] [dat hieraan is gehecht en] dat de conclusie over de duurzaamheidsinformatie bevat.]”
- f. In bijlage 3 b – Model van verslag aan de ondernemingsraad over de jaarlijkse informatie (certificering met voorbehoud) wordt na de sectie “Verslag van de commissaris dat ons verslag over de jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen bevat” een sectie ingevoegd als volgt:
“[Verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie
Inzake de duurzaamheidsinformatie vragen wij u kennis te nemen van [ons verslag] [het verslag van [NAAM VAN DE BEDRIJFSREVISOR]] [dat hieraan is gehecht en] dat de conclusie over de duurzaamheidsinformatie bevat.]”
- 6. Onderhavige norm wijzigt de bijkomende norm (herziene versie 2023) bij de in België van toepassing zijnde ISA's als volgt:
 - a. De titel van de norm wordt als volgt gewijzigd:
“Bijkomende norm (herziene versie ~~2023~~2025) bij de in België van toepassing zijnde ISA's”
 - b. In §3 wordt een tweede lid toegevoegd dat als volgt luidt:
3. (...)
“De wijzigingen aan deze norm die voortvloeien uit de Specifieke beroepsnorm van xx xx 2025 voor opdrachten van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor treden in werking een maand na de datum van publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van het bericht tot goedkeuring door de minister die bevoegd is

voor Economie en zijn van toepassing op de opdrachten die werden aanvaard na de datum van inwerkingtreding.”

- c. De tekst opgenomen in de paragrafen 5 en 6 wordt geschrapt.
- d. In §10 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

10. (...)

“(xv) “Jaarverslag” of “Rapport de gestion” in het Frans: het verslag bedoeld in de artikelen 3:5 en 3:6 WVV, met inbegrip van, in voorkomend geval, ~~de verklaring van niet-financiële informatie dat als bijlage bij het jaarverslag wordt gevoegd~~ de duurzaamheidsinformatie; dit begrip heeft ook betrekking op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening zoals bedoeld in artikel 3:32 WVV, met inbegrip van, in voorkomend geval, de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie, alsook op het jaarverslag voor verenigingen en stichtingen bedoeld in de artikelen 3:48 en 3:52 WVV;

(xvi) “Jaarrapport” of “Rapport annuel” in het Frans: “het jaarrapport” zoals bedoeld in ISA 720 (Herzien), zijnde een document of combinatie van documenten, meestal opgesteld op jaarbasis door het management of de personen belast met governance in overeenstemming met wet- of regelgeving of gebruik, waarvan het doel is om eigenaren (of vergelijkbare belanghebbenden) van informatie te voorzien over de activiteiten van de entiteit en de financiële resultaten en financiële positie van de entiteit zoals uiteengezet in de (geconsolideerde) jaarrekening. Een jaarrapport bevat of gaat samen met de (geconsolideerde) jaarrekening en het daarbij horend commissarisverslag en bevat gewoonlijk het jaarverslag, met inbegrip van, in voorkomend geval, ~~de verklaring van niet-financiële informatie dat als bijlage bij het jaarverslag wordt gevoegd~~ de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, de verklaring inzake deugdelijk bestuur of het remuneratieverslag beoogd door artikel 3:12, §1, 9° WVV; voor de genoteerde vennootschappen gaat het over het jaarlijks financieel verslag in de zin van artikel 12, §2 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt;

(xxiii) “Duurzaamheidsinformatie”: verslaglegging van informatie met betrekking tot duurzaamheidskwesties zoals beoogd door artikel 1:31/2, 2° WVV; dit begrip heeft ook betrekking op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie zoals bedoeld in artikel 1:31/2, 3° WVV;

(xxiv) “Specifieke beroepsnorm van XX-XX-XXXX voor opdrachten van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor”: de norm zoals aangenomen door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op XX-XX-XXXX en goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen op XX-XX-XXXX en door de minister bevoegd voor Economie op XX-XX-XXXX (bericht gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van XX-XX-XXXX, p. XX).

(xxv) “Aangepaste conclusie in het assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie”: hieronder wordt, overeenkomstig paragraaf 3 van de Specifieke beroepsnorm van XX-XX-XXXX voor opdrachten van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de

bedrijfsrevisor, respectievelijk verstaan een conclusie met voorbehoud, een afkeurende conclusie of een onthoudende conclusie.”

e. In §15, eerste lid wordt een verwijzing naar §A4bis toegevoegd.

f. Een §A4bis wordt ingevoegd, luidende:

“A4bis. Artikel 3:75/4, §3, 3de lid WVV (artikel 3:82/6, §3, 4de lid WVV) geeft de commissaris, wanneer hij belast is met de opdracht van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, de optie om het assuranceverslag uit te brengen als een afzonderlijk verslag van het verslag bedoeld in artikel 3:75 WVV (art. 3:80 WVV) of op te nemen als een afzonderlijk onderdeel van het commissarisverslag opgesteld conform artikel 3:75 WVV (artikel 3:80 WVV). (Par. 15)”

g. Een §22bis wordt ingevoegd, luidende:

“22bis. In het geval de commissaris overeenkomstig artikel 3:58, § 6, 1° WVV ook is benoemd voor het uitvoeren van de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie en hij beslist om dit assuranceverslag op te nemen als een afzonderlijk onderdeel van het commissarisverslag, dient hij dit verslag op te nemen als tweede deel van het commissarisverslag met als titel “Verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van [naam van de vennootschap en rechtsvorm]” en erop toe te zien om de secties van het verslag op te nemen zoals voorzien in bijlage 1 van de Specifieke beroepsnorm van XX-XX-XXX voor opdrachten van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor.”

h. In §25 en §A13 worden de woorden “*International Financial Reporting Standards*” telkens vervangen door de woorden “*IFRS Accounting Standards*”.

i. In §27 wordt een verwijzing naar §A14bis toegevoegd.

j. Een §A14bis wordt ingevoegd, luidende:

“A14bis. Artikel 3:75, §4 WVV bepaalt dat de wettelijke controle geen zekerheid biedt omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de vennootschap, noch van de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. (Par. 27)”

k. Een hoofdstuk “Ilbis. Assuranceverslag over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie” met een §31bis wordt ingevoegd, luidende:

“31bis. Inzake het opstellen van het assuranceverslag over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, dient de commissaris de Specifieke beroepsnorm van XX-XX-XXXX voor opdrachten van assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie door de wet toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor toe te passen. (zie hieromtrent de par. 22bis en A4bis)

De commissaris dient tevens, overeenkomstig paragrafen 52 en 99 van onderhavige norm, de impact van de assuranceconclusie over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie op de vermeldingen inzake het jaarverslag en inzake de naleving van het WVV, te bepalen.”

l. In de paragrafen 32, 74, A12 (voetnoot 7), A18 en A36 wordt het woord “tweede” telkens vervangen door het woord “laatste”.

m. Een §37bis wordt ingevoegd, luidende:

“37bis. Indien een andere bedrijfsrevisor dan de commissaris werd benoemd voor de assuranceopdracht op de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag, dient de commissaris in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris” te vermelden dat zijn verantwoordelijkheid niet het uitvoeren van de assuranceopdracht op de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag omvat, aangezien de vennootschap voor deze assuranceopdracht een andere bedrijfsrevisor heeft aangesteld.”

n. Een §40bis wordt ingevoegd, luidende:

“40bis. Indien de vennootschap ook duurzaamheidsinformatie moet opstellen en openbaar maken in het jaarverslag en de commissaris niet belast is met de opdracht van assurance van duurzaamheidsinformatie, dan is, conform artikel 3:68, §5 WVV:

1° enkel de commissaris bevoegd voor de wettelijke controle van de jaarrekening van de vennootschap;

2° de bedrijfsrevisor belast met de opdracht van assurance van duurzaamheidsinformatie bevoegd voor die assurance;

3° de commissaris, behoudens andersluidende contractuele bepalingen, bevoegd voor de interconnectiviteit.

De commissaris dient derhalve de verwijzingen van de duurzaamheidsinformatie naar de vermelde bedragen in de jaarrekening te controleren om de interconnectiviteit tussen de jaarrekening en de duurzaamheidsinformatie van de vennootschap te waarborgen.

De interconnectiviteit betreft evenwel niet de verantwoordelijkheid om de bedragen waarnaar wordt verwezen in het kader van de duurzaamheidsinformatie te verifiëren.”

o. In §A24 worden de woorden “over geslacht en andere aspecten, zoals leeftijd, handicap of achtergrond inzake opleiding en beroepservaring” ingevoegd tussen de woorden “het diversiteitsbeleid dat wordt gevoerd” en de woorden “met betrekking tot”.

p. In §A27 worden de woorden “kennis neemt” vervangen door het woord “kennisneemt”.

q. In de sectie III.2.1.(iii) “Nazicht van de volledigheid van het jaarverslag” wordt de subtitel “Niet-financiële informatie (OOB)” vervangen door de subtitel “(Geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening)”.

r. § 52 wordt als volgt vervangen:

“52. Wanneer de vennootschap die voldoet aan de criteria van artikel 3:6/1 WVV (art. 3:32/1 WVV) verplicht is om in haar jaarverslag (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie te publiceren, dient de commissaris na te gaan of deze (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie werd opgenomen in het jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening).

Ongeacht het feit of de commissaris dan wel een andere persoon belast met de assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie¹ werd benoemd om een assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid over de in het jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening) opgenomen (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie uit te brengen, zijn de paragrafen 38 tot en met 51 en paragraaf 53 van toepassing op het jaarverslag (over de geconsolideerde jaarrekening), met inbegrip van de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie.

De commissaris dient evenwel in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag” geen conclusie met een beperkte mate van zekerheid te formuleren over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie.”

- s. In §53, eerste lid wordt een verwijzing naar §A29bis toegevoegd.
- t. In §53 wordt een tweede lid ingevoegd dat als volgt luidt:

53.(...)

“Indien de commissaris een afwijking van materieel belang identificeert die een impact heeft op de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, dient hij, in voorkomend geval, contact op te nemen met de andere bedrijfsrevisor belast met de assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie. Indien een andere bedrijfsrevisor belast is met de assurance van (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie en een afwijking van materieel belang identificeert die een impact heeft op de jaarrekening, dient hij, in voorkomend geval, contact op te nemen met de commissaris. (par. A29ter)”

- u. Een §A29bis wordt ingevoegd, luidende:

“**A29bis.** In voorkomend geval, bevat het jaarverslag (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie waarover een andere bedrijfsrevisor een assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid uitbrengt. (Par. 53)”

- v. Een §A29ter wordt ingevoegd, luidende:

“**A29ter.** Het beroepsgeheim tussen de commissaris en de bedrijfsrevisor die bij dezelfde vennootschap is belast met de opdracht van assurance van duurzaamheidsinformatie is opgeheven voor wat de uitwisseling van informatie betreffende de duurzaamheidsinformatie betreft”.

- w. Een §55bis wordt ingevoegd, luidende:

“**55bis.** In voorkomend geval, dient de commissaris in deze sectie aan te geven dat de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie het voorwerp uitmaakt van een assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid, waarvoor de commissaris of een andere bedrijfsrevisor door de vennootschap werd aangesteld.

Indien de commissaris ervoor opteert om zijn assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie als een afzonderlijk onderdeel

¹ De wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen voorziet dat, naast de commissaris, een andere bedrijfsrevisor of, drie jaar na de inwerkingtreding van de wet, een onafhankelijke verlener van assurediensten kan worden belast met de opdracht van assurance van duurzaamheidsinformatie.

van zijn commissarisverslag op te nemen, dient hij voor dit deel van het jaarverslag te verwijzen naar het deel met als titel “Verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van [naam van de vennootschap en rechtsvorm]”.

- x. Een §61bis wordt ingevoegd, luidende:

“**61bis.** In geval van een door hem of een andere persoon uitgebrachte aangepaste conclusie in het assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie, dient de commissaris deze conclusie en de basis voor de conclusie over te nemen in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”.

Indien de commissaris heeft beslist om het verslag met een beperkte mate van zekerheid over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie te integreren in zijn commissarisverslag, dient hij een verwijzing naar dit deel op te nemen in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag”.

- y. Een sectie **“III.11bis. Vermelding betreffende het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting²”**, met de paragrafen 93bis, 93ter, 93quater, A39bis en A39ter wordt ingevoegd luidende:

“**93bis.** Indien het bestuursorgaan van de vennootschap bedoeld in de artikelen 3:8/1 en 3:8/2 of uiteindelijke moedervennootschap bedoeld in artikel 3:34/1 WVV verplicht is een verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting op te stellen, dient de commissaris zich ervan te vergewissen dat dit verslag door het bestuursorgaan werd opgesteld. Hij dient zich er tevens van te vergewissen dat aan de openbaarmakingsverplichting werd voldaan.

Indien de commissaris vaststelt dat dit verslag werd opgesteld en openbaar werd gemaakt, dan dient hij hierover een vermelding op te nemen in de sectie “Andere vermeldingen”.

93ter. Indien de commissaris vaststelt dat het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting niet werd opgesteld, dient de commissaris dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien aan de situatie niet wordt verholpen, dient de commissaris in de sectie “Andere vermeldingen” te vermelden dat dit verslag niet werd opgesteld en bijgevolg dat niet werd voldaan aan de openbaarmakingsverplichting. Hij dient dit tevens te vermelden als een inbreuk op de naleving van de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen overeenkomstig paragraaf 99 van onderhavige norm. (Par. A39ter)

93quater. Indien de commissaris vaststelt dat het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting werd opgesteld maar dat niet werd voldaan aan de openbaarmakingsverplichting, dient hij dit te bespreken met het bestuursorgaan. Indien aan de situatie niet wordt verholpen, dient de commissaris in de sectie “Andere vermeldingen” te vermelden dat het door het bestuursorgaan opgestelde verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting niet openbaar werd gemaakt zoals vereist door artikel 3:12/1 (art. 3:36/1) WVV. Hij dient dit tevens te vermelden als een inbreuk op de naleving van de bepalingen van

² De wet van 8 januari 2024 tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen wat de openbaarmaking van informatie over de inkomstenbelasting door bepaalde vennootschappen en bijkantoren betreft is van toepassing vanaf de begindatum van de boekjaren die op of na 22 juni 2024 van start gaan.

het Wetboek van vennootschappen en verenigingen overeenkomstig paragraaf 99 van onderhavige norm. (Par. A39ter)

A39bis. Het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting wordt opgesteld door toedoen van het bestuursorgaan van de betrokken vennootschap bedoeld in de artikelen 3:8/1 en 3:8/2 WVV of van de uiteindelijke moedervenootschap bedoeld in artikel 3:34/1 WVV. Noch de wet, noch ISA 720 (Herzien) vereist dat de commissaris zich uitspreekt over dit verslag. (Par. 93bis)

A39ter. Het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting dient binnen twaalf maanden na de datum van afsluiting van het boekjaar waarover het verslag wordt opgesteld, te worden neergelegd bij de Nationale Bank van België.

Tegelijk met de neerlegging bij de Nationale Bank van België, moet het bestuursorgaan van de (uiteindelijke moeder)vennootschap het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting publiceren op de website van de vennootschap. Het verslag moet vijf jaar onafgebroken en gratis toegankelijk blijven op de website, behoudens indien de vennootschap overeenkomstig artikel 3:12/1 (art. 3:36/1) WVV werd vrijgesteld van de openbaarmaking van het verslag op de website.

- z. In bijlagen 2.1 en 2.3 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan” van het deel “overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” telkens als volgt gewijzigd:

“Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag[, met inbegrip van de duurzaamheidsinformatie,] [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport], [voor het opstellen en openbaar maken van het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting,] [voor het opstellen en de inhoud van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd,] voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.”

- aa. In bijlagen 2.1 en 2.3 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd:

“In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie 2020/2025) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport], [bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd,], alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten te verifiëren, ~~alsook een~~ verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Deze verantwoordelijkheid omvat niet het uitvoeren van de assuranceopdracht op de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag, aangezien de Vennootschap voor deze assuranceopdracht een andere bedrijfsrevisor heeft aangesteld.]”

bb. In bijlagen 2.1, 2.2 en 2.3 wordt in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag [*in voorkomend geval*: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport]” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” het jaartal “2023” in respectievelijk de voetnoten 21, 28 en 33 telkens vervangen door het jaartal “2025”.

cc. In bijlagen 2.1, 2.2 en 2.3 worden telkens een eerste en een tweede paragraaf ingevoegd in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag [*in voorkomend geval*: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport]” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”, luidende:

“[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag dient te publiceren en de commissaris is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Het jaarverslag bevat de duurzaamheidsinformatie die het voorwerp uitmaakt van ons [afzonderlijk] verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie. Deze sectie betreft niet de assurance over de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag. Voor dit deel van het jaarverslag verwijzen wij naar ons verslag hieromtrent.]

“[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Het jaarverslag bevat de duurzaamheidsinformatie die het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijk verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie, uitgebracht door [xxx] op datum van [xxx]. Deze sectie betreft niet de assurance over de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag.]”

dd. In bijlagen 2.1, 2.2 en 2.3 wordt telkens een tweede streepje ingevoegd in de sectie “Andere vermeldingen” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”, luidende:

“[In voorkomend geval: Overeenkomstig artikel 3:8/1 en 3:8/2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is de Vennootschap verplicht om een verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting met betrekking tot het boekjaar dat voorafging aan het boekjaar onder controle op te stellen en openbaar te maken. Wij hebben ons ervan vergewist dat dit verslag werd opgesteld en dat aan de openbaarmakingsverplichting is voldaan.]”

ee. In bijlage 2.2 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd (inclusief schrapping van de voetnoot):

“Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag[, met inbegrip van de duurzaamheidsinformatie,] [~~de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan het jaarverslag~~²⁶][en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport], [voor het opstellen en openbaar maken van het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting,] [voor het opstellen en de inhoud van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd,] voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten van de Vennootschap.”

- ff. In bijlage 2.2 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd (inclusief schrapping van de voetnoot):

“In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie ~~2020~~2025) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA’s), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag ~~[, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan het jaarverslag²⁷]~~ [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport], [bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd,], alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de statuten te verifiëren, ~~alsook~~en verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Deze verantwoordelijkheid omvat niet het uitvoeren van de assuranceopdracht op de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag, aangezien de Vennootschap voor deze assuranceopdracht een andere bedrijfsrevisor heeft aangesteld.]”

- gg. In bijlage 2.2 worden de volgende twee sub-paragrafen geschrapt in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag [in voorkomend geval: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport]” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”, en dit zowel in de “Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap enkel een jaarverslag publiceert” als in de “Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap een jaarrapport publiceert, waarin het jaarverslag is opgenomen”:

~~“[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen opneemt in het jaarverslag]~~

~~De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende referentiemodel(len)]. Overeenkomstig artikel 3:75, §1, eerste lid, 6° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het (de) vermelde [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende referentiemodel(len)].~~

~~[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen opneemt in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag]~~

~~De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 3:6, §4 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op [vermeld het (de) Europees~~

~~of internationaal erkende referentiemodel(en)]. Overeenkomstig artikel 3:75, §1, eerste lid, 6° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het (de) in het jaarverslag vermelde [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende referentiemodel(en)].”~~

- hh. In bijlage 2.2 wordt voetnoot 29 in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag [*in voorkomend geval*: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport]” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt aangepast:

²⁹De “andere informatie opgenomen in het jaarrapport” bestaat, naargelang van het geval, uit commentaar van het management van de entiteit, of operationele en financiële beoordeling of soortgelijke rapportages door het bestuursorgaan of een mededeling van de voorzitter van de entiteit. (zie par. A3 van ISA 720 (Herzien)). In België kan de inhoud en de benaming van een jaarrapport variëren naargelang van de sector, de entiteit of het gebruik (bv. de entiteiten die een tabel van herkomst en besteding van middelen opnemen).

Onverminderd de hierna vermelde bepalingen geeft paragraaf A5 van ISA 720 (Herzien) een aantal voorbeelden van rapporten die, wanneer ze worden gepubliceerd als zelfstandige documenten, niet typisch onderdeel zijn van “andere informatie opgenomen in het jaarrapport”. Het gaat over: aparte sectorrapporten of rapporten op grond van regelgeving (bijvoorbeeld rapporten over kapitaaltoereikendheid), zoals die kunnen worden opgesteld in de banken-, verzekerings- en pensioensectoren; maatschappelijke verslagen; duurzaamheidsverslagen; rapporten over diversiteit - en gelijke behandeling; rapporten over productverantwoordelijkheid; rapporten over arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden; rapporten over mensenrechten. In het kader van een OOB die voldoet aan de criteria van art. 3:6, §43:6/1 WVV, ~~maken de sociale, de personeels- en milieu-aangelegenheden, de eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping~~ maakt de duurzaamheidsinformatie deel uit van het jaarverslag en ~~maken~~ maakt zij deze als zodanig integraal deel uit van het jaarlijks financieel verslag in de zin van artikel 12, §2 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt. In het kader van een op een gereguleerde markt genoteerde vennootschap in de zin van art. 1:11 WVV, moet het diversiteitsbeleid dat wordt gevoerd over geslacht en andere aspecten, zoals leeftijd, handicap of achtergrond inzake opleiding en beroepservaring met betrekking tot de leden van de raad van bestuur, of, in voorkomend geval, de raad van toezicht en de directieraad, de personen belast met de leiding en de personen belast met het dagelijks bestuur van de vennootschap worden beschreven in de verklaring inzake deugdelijk bestuur, die een specifiek onderdeel van het jaarverslag vormt (art. 3:6, §2 WVV) en als zodanig integraal deel uitmaakt van het door ISA 720 (Herzien) beoogd jaarrapport.”

- ii. In bijlage 2.4 wordt in de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” het jaartal “2020” vervangen door het jaartal “2025” en wordt de zinsnede “alsook verslag over deze aangelegenheden” vervangen door de zinsnede “en verslag over deze aangelegenheden”.
- jj. In bijlage 2.4 wordt in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag [*in voorkomend geval*: [en] [andere] informatie opgenomen in het activiteitenverslag]” het jaartal “2023” in voetnoot 39 vervangen door het jaartal “2025”.
- kk. In bijlagen 2.5 en 2.6 worden de woorden “*International Financial Reporting Standards*” telkens vervangen door de woorden “*IFRS Accounting Standards*” in de secties “Oordeel zonder voorbehoud” en “Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen

van de geconsolideerde jaarrekening” van het deel “Verslag over de geconsolideerde jaarrekening”.

- II. In bijlage 2.5 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd (inclusief schrapping van de voetnoot):

“Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening[, met inbegrip van de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie,] ~~[, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan het jaarverslag⁴⁷]~~ [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening], [en voor het opstellen en openbaar maken van het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting].”

- mm. In bijlage 2.5 wordt de sectie “verantwoordelijkheden van de commissaris” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd (inclusief schrapping van de voetnoot):

“In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie ~~2020~~2025) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening ~~[, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag⁴⁸]~~ [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport] te verifiëren, ~~alsoeken~~ verslag over deze aangelegenheid [aangelegenheden] uit te brengen.

[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap geconsolideerde duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Deze verantwoordelijkheid omvat niet het uitvoeren van de assuranceopdracht op de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, aangezien de Vennootschap voor deze assuranceopdracht een andere bedrijfsrevisor heeft aangesteld.]”

- nn. In bijlagen 2.5, 2.6, 2.7 en 2.8 wordt in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening [*in voorkomend geval*: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening] van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” het jaartal “2023” in respectievelijk de voetnoten 49, 57, 64 en 70 telkens vervangen door het jaartal “2025”.

- oo. In bijlagen 2.5, 2.6, 2.7 en 2.8 worden telkens een eerste en een tweede paragraaf ingevoegd in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening [*in voorkomend geval*: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening] van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”, luidende:

“[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap geconsolideerde duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening dient te publiceren en de commissaris is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening bevat de

geconsolideerde duurzaamheidsinformatie die het voorwerp uitmaakt van ons [afzonderlijk] verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot deze geconsolideerde duurzaamheidsinformatie. Deze sectie betreft niet de assurance over de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag. Voor dit deel van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening verwijzen wij naar ons verslag hieromtrent.]

[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap geconsolideerde duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening bevat de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie die het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijk verslag betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot deze geconsolideerde duurzaamheidsinformatie, uitgebracht door [xxx] op datum van [xxx]. Deze sectie betreft niet de assurance over de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.]”

- pp. In bijlagen 2.5 en 2.7 worden in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening [*in voorkomend geval: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening*]” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” de twee sub-paragrafen als volgt geschrapt, zowel in de “Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap enkel een jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening publiceert” als in de “Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap een jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening publiceert, waarin het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening is opgenomen”:

~~“[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen opneemt in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening]~~

~~De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende referentiemodel(len)]. Overeenkomstig artikel 3:80, §1, eerste lid, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het (de) vermelde [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende referentiemodel(len)].~~

~~[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen opneemt in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening]~~

~~De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 3:32, §2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende~~

~~referentiemodel(len)). Overeenkomstig artikel 3:80, §1, eerste lid, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons niet over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met het (de) in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening vermelde [vermeld het (de) Europees of internationaal erkende referentiemodel(len)].”~~

- qq. In bijlage 2.5 wordt voetnoot 50 en in bijlage 2.7 wordt voetnoot 65 in de sectie “Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening [*in voorkomend geval*: en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening]” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt aangepast:

“De “andere informatie opgenomen in het jaarrapport” bestaat, naargelang van het geval, uit commentaar van het management van de entiteit, of operationele en financiële beoordeling of soortgelijke rapportages door het bestuursorgaan of een mededeling van de voorzitter van de entiteit. (zie par. A3 van ISA 720 (Herzien)). In België kan de inhoud en de benaming van een jaarrapport variëren naargelang van de sector, de entiteit of het gebruik (bv. de entiteiten die een tabel van herkomst en besteding van middelen opnemen).

Onverminderd de hierna vermelde bepalingen in verband met de OOB's en de genoteerde vennootschappen geeft paragraaf A5 van ISA 720 (Herzien) een aantal voorbeelden van rapporten die, wanneer ze worden gepubliceerd als zelfstandige documenten, niet typisch onderdeel zijn van “andere informatie opgenomen in het jaarrapport”. Het gaat over: aparte sectorrapporten of rapporten op grond van regelgeving (bijvoorbeeld rapporten over kapitaaltoereikendheid), zoals die kunnen worden opgesteld in de banken-, verzekerings- en pensioensectoren; maatschappelijke verslagen; duurzaamheidsverslagen; rapporten over diversiteit -en gelijke behandeling; rapporten over productverantwoordelijkheid; rapporten over arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden; rapporten over mensenrechten. In het kader van een OOB die voldoet aan de criteria van art. ~~3:32, §23:32/1~~ WVV, ~~maken de sociale, de personeels- en milieu aangelegenheden, de eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping~~ maakt de duurzaamheidsinformatie deel uit van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en ~~maken~~ maakt zij deze als zodanig integraal deel uit van het jaarlijks financieel verslag in de zin van artikel 12, §2 van het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt. In het kader van een op een gereguleerde markt genoteerde vennootschap in de zin van art. 1:11 WVV, moet het diversiteitsbeleid dat wordt gevoerd over geslacht en andere aspecten, zoals leeftijd, handicap of achtergrond inzake opleiding en beroepservaring met betrekking tot de leden van de raad van bestuur, of, in voorkomend geval, de raad van toezicht en de directieraad, de personen belast met de leiding en de personen belast met het dagelijks bestuur van de vennootschap worden beschreven in de verklaring inzake deugdelijk bestuur, die een specifiek onderdeel van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening vormt (art. 3:32, ~~§2 1~~, laatste lid WVV) en als zodanig integraal deel uitmaakt van het door ISA 720 (Herzien) beoogd jaarrapport.”

- rr. In bijlagen 2.5., 2.6., 2.7 en 2.8. wordt telkens een eerste streepje ingevoegd in de sectie “Andere vermeldingen” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen”, luidende:

“[In voorkomend geval: Overeenkomstig artikel 3:34/1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is de uiteindelijke moedervenootschap verplicht om een verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting met betrekking tot het boekjaar dat voorafging aan het boekjaar onder controle op te stellen en openbaar te maken. Wij hebben ons ervan vergewist dat dit verslag werd opgesteld en dat aan de openbaarmakingsverplichting is voldaan.]”

- ss. In bijlagen 2.6. en 2.8. wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd:

“Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening[, met inbegrip van de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie,] [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening] [en voor het opstellen en openbaar maken van het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting].”

- tt. In bijlagen 2.6 en 2.8 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris” van het deel “overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd:

“In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie 2020/2025) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport] te verifiëren, ~~alsoeken~~ verslag over deze aangelegenheid [aangelegenheden] uit te brengen.

[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap geconsolideerde duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Deze verantwoordelijkheid omvat niet het uitvoeren van de assuranceopdracht op de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, aangezien de Vennootschap voor deze assuranceopdracht een andere bedrijfsrevisor heeft aangesteld.]”

- uu. In bijlage 2.7 wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd (inclusief schrapping van de voetnoot):

“Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening[, met inbegrip van de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie,] [~~de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag~~⁶²] [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening] [en voor het opstellen en openbaar maken van het verslag inzake informatie over de inkomstenbelasting].”

- vv. In bijlage 2.7. wordt de sectie “Verantwoordelijkheden van de commissaris” van het deel “Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen” als volgt gewijzigd (inclusief schrapping van de voetnoot):

“In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herziene versie 2020/2025) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening [~~de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag~~⁶³] [en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport] te verifiëren, ~~alsoeken~~ verslag over deze aangelegenheid [aangelegenheden] uit te brengen.

[Paragraaf te gebruiken wanneer de Vennootschap geconsolideerde duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening dient te publiceren en een andere persoon is benoemd voor de assuranceopdracht met betrekking tot deze duurzaamheidsinformatie: Deze verantwoordelijkheid omvat niet het uitvoeren van de assuranceopdracht op de geconsolideerde duurzaamheidsinformatie opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, aangezien de Vennootschap voor deze assuranceopdracht een andere bedrijfsrevisor heeft aangesteld.]”

Datum van inwerkingtreding

7. Deze norm treedt in werking een maand na de datum van publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van het bericht tot goedkeuring van de minister die bevoegd is voor Economie en is van toepassing op de opdrachten die worden aanvaard na de datum van inwerkingtreding van deze norm.

Bijlage 1 : Model van verslag van de commissaris/bedrijfsrevisor voor een opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid over (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie – ISAE 3000 (Herzien)

De omstandigheden waarin het passend is om deze template te gebruiken als basis voor een assurance-rapport met een beperkte mate van zekerheid zijn:

- De commissaris/bedrijfsrevisor werd door de entiteit aangesteld om een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid uit te voeren met betrekking tot de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van een entiteit overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien), Assuranceopdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (ISAE 3000 (Herzien)).
- De (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie is opgesteld door het bestuursorgaan van de entiteit in overeenstemming met de Europese standaarden voor duurzaamheidsverslaggeving (*European Sustainability Reporting Standards*, ESRS) en met de vereisten van de Europese richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen (*Corporate Sustainability Reporting Directive*, CSRD), zoals omgezet in de Belgische wetgeving³.
- Van de commissaris/bedrijfsrevisor wordt vereist dat hij een conclusie met een beperkte mate van zekerheid tot uitdrukking brengt enkel over de (geconsolideerde) duurzaamheidsinformatie van het afgesloten boekjaar.
- De commissaris/bedrijfsrevisor is op basis van de verkregen assurance-informatie tot de conclusie gekomen dat een goedkeurende (d.i. "ongewijzigde") conclusie passend is.
- De op de opdracht van toepassing zijnde deontologische vereisten zijn die welke zijn opgenomen in de Belgische wetgeving.
- **Richtlijnen:**

³ Wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen.

- **[Cursieve]** tekst tussen vierkante haken – Voorwaardelijke bewoordingen, op te nemen indien van toepassing zonder aanpassingen, tenzij ook in grijs gemarkeerd (zie hieronder). Als de voorwaarden aanwezig zijn, dient de tekst te worden gewijzigd in normale tekst (of vetgedrukt normaal in het geval van een titel of belangrijke subhoofding) en dienen de haken te worden verwijderd.
- **[Vetgedrukte cursieve]** tekst tussen vierkante haken – De gepaste bewoordingen dienen te worden geselecteerd op basis van de omstandigheden van de opdracht. Eenmaal geselecteerd, dienen de bewoordingen in de template niet te worden aangepast, tenzij ook in grijs gemarkeerd (zie hieronder). Zodra de juiste selectie is gemaakt, dient de tekst te worden gewijzigd in normale tekst (of vetgedrukt normaal in het geval van een titel of belangrijke subhoofding) en dienen de haken te worden verwijderd.
- **Vette (niet-gemarkeerde)** tekst buiten vierkante haken – Wordt gebruikt om een hoofding of subhoofding aan te geven en dient te worden behouden in het vet.
- **[Grijs gemarkeerde]** tekst tussen vierkante haken – Van het opdrachtteam wordt vereist dat het de bewoordingen invoert indien en zoals passend in de omstandigheden van de opdracht. Opmerking: als de aanpasbare tekst ook een hoofding is, dient de tekst vetgedrukt te blijven. De andere hierboven vermelde punten kunnen ook van toepassing zijn.

Verslag van de [commissaris/bedrijfsrevisor] betreffende de beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie⁴ van [naam van de vennootschap en rechtsvorm]

Aan de algemene vergadering

In het kader van de door de wet aan de commissaris/bedrijfsrevisor toevertrouwde assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie van [naam van de vennootschap en rechtsvorm] (de “Vennootschap”), leggen wij u ons verslag over deze opdracht voor.

Wij werden benoemd door de algemene vergadering van [xx], overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan [uitgebracht op voordracht van de ondernemingsraad⁵] van [naam van de vennootschap en rechtsvorm], voor het uitvoeren van een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap, opgenomen in [naam van de sectie] van [titel van het jaarverslag] op [datum] en voor de [periode] [jaar] afgesloten op deze datum (hierna de “duurzaamheidsinformatie”).

Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op [xx]. Wij hebben onze assuranceopdracht over de duurzaamheidsinformatie van [de vennootschap xx] uitgevoerd gedurende [xx] opeenvolgende boekjaren.

Conclusie met een beperkte mate van zekerheid

Wij hebben een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap uitgevoerd.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap, in alle van materieel belang zijnde opzichten:

⁴ Aangeven of het duurzaamheidsinformatie dan wel geconsolideerde duurzaamheidsinformatie betreft en het verslag dienvolgens aanpassen (bv. “groep”).

⁵ In voorkomend geval aan te passen als volgt: “uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad”.

- niet is opgesteld in overeenstemming met de vereisten bedoeld in artikel [3:6/3] [3:32/2]⁶ van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, met inbegrip van de overeenstemming met de toepasbare Europese standaarden voor duurzaamheidsinformatie (*European Sustainability Reporting Standards* (ESRS));
- niet in overeenstemming is met het door de Vennootschap uitgevoerde proces (“het Proces”) om de op grond van de Europese standaarden [XXX]⁷ openbaar gemaakte duurzaamheidsinformatie vast te stellen;
- de vereisten in artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (de “Taxonomieverordening”) betreffende de openbaarmaking van de informatie, opgenomen in [XXX]⁸, niet naleeft; en
- [toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: de vereiste om de duurzaamheidsinformatie te markeren overeenkomstig artikel [3:6/8, tweede lid] [3:32/6, tweede lid]⁹, van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, houdende omzetting van artikel 29quinquies van de EU-richtlijn 2013/34/EU (de “ESEF-vereisten”) niet naleeft]¹⁰.

Basis voor de conclusie

Wij hebben onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid uitgevoerd overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien), Assuranceopdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (“ISAE 3000 (Herzien)”), zoals in België van toepassing.

Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaard zijn uitvoeriger beschreven in de sectie van ons verslag “Verantwoordelijkheden van de [commissaris/bedrijfsrevisor betreffende de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie]”.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de assuranceopdracht van de duurzaamheidsinformatie in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij passen de internationale standaard voor kwaliteitsmanagement 1 (ISQM 1) toe, die vereist dat het kantoor een kwaliteitsmanagementsysteem opzet, implementeert en in werking stelt, inclusief beleidslijnen of procedures met betrekking tot de naleving van ethische vereisten, professionele normen en toepasselijke wettelijke en regelgevende vereisten.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

[Benadrukking van bepaalde aangelegenheden¹¹

Zonder afbreuk te doen aan de hierboven geformuleerde conclusie, vestigen wij de aandacht op [stel de specifieke toelichting(en) in de duurzaamheidsinformatie vast] die beschrijft (beschrijven) [voeg een beschrijving toe].]

[Overige aangelegenheden]

⁶ Artikel 3:6/3 WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/2 WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

⁷ Voeg de passende titel van de toelichting toe, bv. ESRS 2 IRO-1.

⁸ Voeg de beschrijving toe om de titel van de sectie van het jaarverslag, evenals eventuele verwijzingen naar de toelichting die de relevante toelichtingen bevat, weer te geven, bv. subsectie [X] van het deel van het jaarverslag met betrekking tot milieugerelateerde aspecten.

⁹ Artikel 3:6/8, tweede lid, WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/6, tweede lid WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

¹⁰ Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

¹¹ Op te nemen, indien van toepassing, om de aandacht te vestigen op een aangelegenheid die in de duurzaamheidsinformatie wordt weergegeven en die van fundamenteel belang wordt geacht voor het begrip van de gebruikers van een aspect van de toelichtingen bij de duurzaamheidsinformatie. Indien opgenomen, wijzig de kop naar vetgedrukte normale tekst. Er dient te worden opgemerkt dat een benadrukking van een bepaalde aangelegenheid in deze sectie verschilt van het beschrijven van een inherente beperking bij het opstellen van de duurzaamheidsinformatie door het bestuursorgaan, die in de volgende sectie van het rapport wordt weergegeven.

[...]

[Te gebruiken in het eerste jaar waarin de assuranceopdracht over de duurzaamheidsinformatie werd toevertrouwd: De reikwijdte van onze werkzaamheden is beperkt tot onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid over de duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap. Onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid strekt zich niet uit tot informatie met betrekking tot de vergelijkende informatie.]

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan betreffende het opstellen van de duurzaamheidsinformatie

Het bestuursorgaan van de Vennootschap is verantwoordelijk voor het opzetten en implementeren van een Proces en voor het toelichten van dit Proces in toelichting [ESRS 2 IRO-1]¹² van de duurzaamheidsinformatie. Deze verantwoordelijkheid omvat:

- het begrijpen van de context waarin de activiteiten en zakelijke betrekkingen van de Vennootschap plaatsvinden en het ontwikkelen van inzicht in haar betrokken belanghebbenden;
- het identificeren van de feitelijke en potentiële effecten (zowel negatieve als positieve) in verband met duurzaamheidskwesties, alsook van risico's en opportuniteiten die de financiële positie, de financiële prestaties, de kasstromen, de toegang tot financiering of de kapitaalkosten van de vennootschap op korte, middellange of lange termijn beïnvloeden of waarvan redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij hierop een invloed zullen hebben;
- het beoordelen van de materialiteit van de vastgestelde effecten, risico's en opportuniteiten in verband met duurzaamheidskwesties door passende drempelwaarden te selecteren en toe te passen; en
- het maken van veronderstellingen en schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het bestuursorgaan van de Vennootschap is ook verantwoordelijk voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie, die de door het Proces vastgestelde informatie bevat,

- in overeenstemming met de vereisten bedoeld in artikel **3:6/3** **3:32/2**¹³ van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, met inbegrip van de toepasbare Europese standaarden voor duurzaamheidsinformatie (*European Sustainability Reporting Standards* (ESRS));
- met naleving van de vereisten in artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (de "Taxonomieverordening") betreffende de openbaarmaking van de informatie opgenomen in [XXX]¹⁴; en
- [toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: met naleving van de vereiste om de duurzaamheidsinformatie te markeren overeenkomstig artikel **3:6/8, tweede lid** **3:32/6, tweede lid**¹⁵ van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, houdende omzetting van artikel 29quinquies van de EU-richtlijn 2013/34/EU (de "ESEF-vereisten")]¹⁶.

Deze verantwoordelijkheid omvat:

- het opzetten, implementeren en in stand houden van dergelijke interne beheersingsmaatregelen die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van duurzaamheidsinformatie die geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat; en
- het kiezen en toepassen van geschikte methoden voor duurzaamheidsverslaggeving, en het maken van veronderstellingen en schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

¹² Voeg de passende titel van de toelichting toe.

¹³ Artikel 3:6/3 WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/2, tweede lid WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

¹⁴ Voeg de beschrijving toe om de titel van de sectie van het jaarverslag, evenals eventuele verwijzingen naar de toelichting die de relevante toelichtingen bevat, weer te geven, bv. subsectie [X] van het deel van het jaarverslag met betrekking tot milieugerelateerde aspecten.

¹⁵ Artikel 3:6/8, tweede lid, WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/6, tweede lid WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

¹⁶ Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

[[De met governance belaste personen]¹⁷ zijn verantwoordelijk voor het toezicht op het duurzaamheidsverslaggevingsproces van de Vennootschap.]

Inherente beperkingen bij het opstellen van de duurzaamheidsinformatie

Zoals besproken in [stel de specifieke vermeldingen in de duurzaamheidsinformatie vast], [geef een specifieke beschrijving van significante inherente beperkingen die verband houden met de meting of evaluatie van de duurzaamheidskwesties ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria].¹⁸

Bij het rapporteren van toekomstgerichte informatie in overeenstemming met de ESRS, wordt van het bestuursorgaan van de Vennootschap vereist dat het de toekomstgerichte informatie opstelt op basis van toegelichte veronderstellingen over gebeurtenissen die zich in de toekomst kunnen voordoen en mogelijke toekomstige maatregelen van de Vennootschap. De werkelijke uitkomst zal waarschijnlijk anders zijn, aangezien verwachte gebeurtenissen vaak niet plaatsvinden zoals verwacht en de afwijking daarvan van materieel belang kan zijn.

[Bij het bepalen van de toelichtingen in de duurzaamheidsinformatie interpreteert het bestuursorgaan van de Vennootschap niet door de wet gedefinieerde termen. Niet door de wet gedefinieerde termen kunnen verschillend worden geïnterpreteerd, met inbegrip van de overeenstemming met de wet van hun interpretatie, en zijn derhalve onderhevig aan onzekerheden.]

Verantwoordelijkheden van de [commissaris/bedrijfsrevisor] betreffende de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie

Het is onze verantwoordelijkheid om de assuranceopdracht te plannen en uit te voeren met het oog op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid over de vraag of de duurzaamheidsinformatie geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat, en het uitbrengen van een assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid waarin onze conclusie is opgenomen. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de beslissingen genomen door gebruikers op basis van de duurzaamheidsinformatie, beïnvloeden.

Als deel van een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien), zoals in België van toepassing, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de opdracht. De uitgevoerde werkzaamheden in een opdracht met het oog op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid, waarvoor wij verwijzen naar de sectie “Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden”, zijn minder uitgebreid dan in het geval van een opdracht met het oog op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. We brengen dan ook geen oordeel met een redelijke mate van zekerheid tot uitdrukking als deel van deze opdracht.

Aangezien de toekomstgerichte informatie in de duurzaamheidsinformatie en de veronderstellingen waarop deze is gebaseerd, betrekking hebben op de toekomst, kunnen deze worden beïnvloed door gebeurtenissen die zich mogelijk voordoen en/of door mogelijke acties van de Vennootschap. De werkelijke uitkomsten zullen naar alle waarschijnlijkheid afwijken van de veronderstellingen, aangezien de veronderstelde gebeurtenissen zich veelal niet zullen voordoen zoals verwacht en de afwijking daarvan van materieel belang kan zijn. Onze conclusie biedt daarom geen garantie dat de gerapporteerde werkelijke uitkomsten zullen overeenkomen met diegene opgenomen in de toekomstgerichte informatie in de duurzaamheidsinformatie.

Onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de duurzaamheidsinformatie, met betrekking tot het Proces, omvatten:

- Het verwerven van inzicht in het Proces, maar niet met het oog op het verstrekken van een conclusie over de effectiviteit van het Proces, met inbegrip van de uitkomst van het Proces; en

¹⁷ Een verwijzing opnemen naar de met governance belaste personen, indien van toepassing: raad van bestuur, raad van toezicht en/of directieraad.

¹⁸ Indien van toepassing, neem deze paragraaf op en beschrijf significante inherente beperkingen die verband houden met de meting of evaluatie van de duurzaamheidskwesties ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria.

- Het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om te evalueren of het Proces in overeenstemming is met de beschrijving van het Proces door de Vennootschap, [zoals toegelicht in toelichting [ESRS 2 IRO-1]¹⁹.

Onze overige verantwoordelijkheden ten aanzien van de duurzaamheidsinformatie omvatten:

- Het verwerven van inzicht in de beheersingsomgeving van de entiteit, de relevante processen en informatiesystemen voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie, maar zonder de opzet van specifieke controleactiviteiten te beoordelen, onderbouwende informatie over hun implementatie te verkrijgen of de effectieve werking van de opgezette interne beheersingsmaatregelen te toetsen;
- Het identificeren van de gebieden waar van materieel belang zijnde afwijkingen waarschijnlijk zullen optreden in de duurzaamheidsinformatie, of deze nu het gevolg zijn van fraude of fouten; en
- Het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden die inspelen op gebieden waar afwijkingen van materieel belang in de duurzaamheidsinformatie zich waarschijnlijk zullen voordoen. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- *[Toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: Met betrekking tot onze conclusie betreffende de rapportageverplichtingen van de Vennootschap onder de ESEF-vereisten om de duurzaamheidsinformatie te markeren, identificeren en schatten wij de risico's op materiële opzettelijke of onopzettelijke niet-naleving van deze ESEF-vereisten in, zetten wij assurancewerkzaamheden op die inspelen op deze risico's en voeren wij ze uit, en verkrijgen wij assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor onze assuranceconclusie.]*²⁰

Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden

Een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid omvat het uitvoeren van werkzaamheden om assurance-informatie te verkrijgen over de duurzaamheidsinformatie. De werkzaamheden die bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn uitgevoerd, zijn verschillend in aard en timing en geringer van omvang dan voor opdrachten tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Daardoor ligt het niveau van zekerheid dat is verkregen bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid aanzienlijk lager dan wanneer een opdracht met een redelijke mate van zekerheid was uitgevoerd.

De aard, timing en omvang van geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van professionele oordeelsvorming, waaronder de vaststelling van gebieden waar afwijkingen van materieel belang in de duurzaamheidsinformatie, als gevolg van fraude of van fouten, zich waarschijnlijk zullen voordoen.

Bij het uitvoeren van onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid, met betrekking tot het Proces, hebben wij:

- Inzicht verworven in het Proces door:
 - [het verzoeken om inlichtingen teneinde inzicht te verwerven in de bronnen van informatie gebruikt door het management (bijv. betrokkenheid van belanghebbenden, bedrijfsplannen en strategiedocumenten); en
 - het beoordelen van de interne documentatie van de Vennootschap van haar Proces]; en
- Geëvalueerd of de assurance-informatie verkregen uit onze werkzaamheden over het door de Vennootschap geïmplementeerde Proces in overeenstemming was met de beschrijving van het Proces zoals uiteengezet in toelichting [ESRS 2 IRO-1]²¹.

Bij het uitvoeren van onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid, met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie, hebben wij:

¹⁹ Voeg de passende titel van de toelichting toe.

²⁰ Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

²¹ Voeg de passende titel van de toelichting toe.

- Inzicht verworven in de verslaggevingsprocessen van de Vennootschap die relevant zijn voor het opstellen van haar duurzaamheidsinformatie door:
 - [...]
- Geëvalueerd of de informatie zoals vastgesteld door het Proces is opgenomen in de duurzaamheidsinformatie;
- Geëvalueerd of de structuur en het opstellen van de duurzaamheidsinformatie overeenstemt met de ESRS;
- *[Om inlichtingen verzocht bij relevant personeel en] cijferanalyses uitgevoerd op geselecteerde informatie in de duurzaamheidsinformatie];*
- *[Gegevensgerichte assurancewerkzaamheden uitgevoerd op basis van een steekproef op geselecteerde informatie in de duurzaamheidsinformatie];*
- Assurance-informatie verkregen over de methoden voor het ontwikkelen van schattingen en toekomstgerichte informatie geëvalueerd zoals beschreven in de sectie “verantwoordelijkheden van de [commissaris/bedrijfsrevisor] betreffende de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie”;
- Inzicht verworven in het proces voor het vaststellen van economische activiteiten die voor de taxonomie in aanmerking komen en op de taxonomie afgestemd zijn en de overeenkomstige toelichtingen in de duurzaamheidsinformatie;
- *[Andere werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de EU-taxonomie toelichtingen];*
- *[Toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: Geëvalueerd of de duurzaamheidsinformatie is opgesteld overeenkomstig de technische specificaties van de ESEF-vereisten]²²;*
- *[Toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: Geëvalueerd of de duurzaamheidsinformatie werd gemarkeerd en of dit in overeenstemming is met [vermeld de van toepassing zijnde artikelen van de van toepassing zijnde wetgeving tot uitvoering van artikel 29quinquies van de EU-Richtlijn 2013/34/EU]]²³;*
- *[Voeg een samenvatting toe van de aard, timing en omvang van eventuele andere werkzaamheden die zijn uitgevoerd met betrekking tot geselecteerde informatie uit de duurzaamheidsinformatie die aanvullende informatie verschaft die relevant kan zijn voor het begrip van de gebruikers van de werkzaamheden uitgevoerd ter onderbouwing van onze conclusie en de verkregen mate van zekerheid.]²⁴*

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor²⁵ heeft geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid verricht, en is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

[Vestigingsplaats, datum en handtekening]

²² Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

²³ Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

²⁴ De werkzaamheden dienen te worden samengevat, maar niet dermate dat zij dubbelzinnig zijn, of dat zij op een manier worden beschreven die overdreven of verfraaid is of die impliceert dat een redelijke mate van zekerheid is verkregen. Het is van belang dat de beschrijving van de werkzaamheden niet de indruk werkt dat er een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is uitgevoerd, en in de meeste gevallen zal het gehele werkprogramma niet nauwkeurig worden beschreven.

²⁵ Indien hij deel uitmaakt van een netwerk, dient de commissaris of de bedrijfsrevisor de zin als volgt aan te passen: “Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid verricht, en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.”.

[Bedrijfsrevisorenkantoor XYZ]

[Commissaris]

[Vertegenwoordigd door]

[Naam]

Bedrijfsrevisor

Bijlage 2 : Voorbeeld van opdrachtbrief - Assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid (ISAE 3000 (Herzien))

In de inhoud van deze brief worden de termen “u”, “wij”, “onze”, “ons”, “bestuursorgaan” en “commissaris/bedrijfsrevisor” gebruikt of aangepast naargelang van de omstandigheden. De in grijs gemarkeerde tekstdelen moeten worden aangepast aan de omstandigheden.

[Naam en adres van de Vennootschap]

Ter attentie van het bestuursorgaan

[Plaats], [Datum]

[Geachte mevrouw,]

Geachte heer,

De algemene vergadering heeft ons, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan [uitgebracht op voordracht van de ondernemingsraad²⁶] van [naam van de vennootschap en rechtsvorm] (de “Vennootschap” of “u”), op [xx/xx/xxxx] benoemd voor het uitvoeren van een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap, opgenomen in [naam van de sectie] van [titel van het jaarverslag] op [datum] en voor de [periode] [jaar] afgesloten op deze datum (hierna de “duurzaamheidsinformatie”).

Assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie, inclusief informatie over de EU-taxonomie, voor het boekjaar afgesloten op [datum]

U hebt ons, in onze hoedanigheid van [commissaris/bedrijfsrevisor] van [naam van de vennootschap] (de “Vennootschap” of “u”), verzocht om een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid (“onze Opdracht”) uit te voeren om te bepalen of de duurzaamheidsinformatie van de Vennootschap, opgenomen in [naam van de sectie] van [titel van het jaarverslag] op [datum] en voor de [periode] [jaar] afgesloten op deze datum (hierna de “duurzaamheidsinformatie”), in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het Wetboek van vennootschappen en verenigingen²⁷, met inbegrip van de overeenstemming met de toepasbare Europese standaarden (*European Sustainability Reporting Standards* (ESRS)), alsook met de Taxonomieverordening (EU) 2020/852 en met de gerelateerde gedelegeerde handelingen EU 2021/2139 en EU 2021/2178 (individueel en gezamenlijk “de Criteria”).

Hierbij hebben wij het genoeg u te bevestigen dat wij de opdracht aanvaarden en de inhoud en de voorwaarden hiervan te verduidelijken.

De algemene voorwaarden worden vastgelegd in het algemene contractueel kader voor prestaties, opgenomen in bijlage/gepubliceerd op onze website op volgend adres [webpagina], dat een nadere omschrijving van de

²⁶ In voorkomend geval aan te passen als volgt: “uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad”.

²⁷ Aangepast door de wet van 2 december 2024 betreffende de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie en houdende diverse bepalingen; wet tot omzetting in Belgisch recht van de Richtlijn (EU) 2022/2464 met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD).

contractuele relatie in het kader van onze huidige opdracht²⁸ geeft. Deze opdrachtbrief en de algemene voorwaarden vormen de volledige overeenkomst tussen ons en de Vennootschap met betrekking tot deze opdracht (“onze Opdracht”). Door deze opdrachtbrief te ondertekenen, worden deze algemene voorwaarden uitdrukkelijk door de vennootschap aanvaard. In geval van verschil tussen deze opdrachtbrief en de algemene voorwaarden zullen deze laatste prevaleren, behoudens indien deze in de opdrachtbrief worden gewijzigd door een specifieke verwijzing naar de relevante clause van de algemene voorwaarden.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan betreffende het opstellen van de duurzaamheidsinformatie

Als bestuursorgaan van de Vennootschap bent u verantwoordelijk voor het opzetten en implementeren van een proces (“het Proces”) en voor het toelichten van dit Proces in toelichting [ESRS 2 IRO-1]²⁹ van de duurzaamheidsinformatie. Deze verantwoordelijkheid omvat:

- het begrijpen van de context waarin de activiteiten en zakelijke betrekkingen van de Vennootschap plaatsvinden en het ontwikkelen van inzicht in haar betrokken belanghebbenden;
- het identificeren van de feitelijke en potentiële effecten (zowel negatieve als positieve) in verband met duurzaamheidskwesties, alsook van risico’s en opportuniteiten die de financiële positie, de financiële prestaties, de kasstromen, de toegang tot financiering of de kapitaalkosten van de vennootschap op korte, middellange of lange termijn beïnvloeden of waarvan redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij hierop een invloed zullen hebben;
- het beoordelen van de materialiteit van de vastgestelde effecten, risico’s en opportuniteiten in verband met duurzaamheidskwesties door passende drempelwaarden te selecteren en toe te passen; en
- het maken van veronderstellingen en schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

U bent ook verantwoordelijk voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie, die de door het Proces vastgestelde informatie bevat,

- in overeenstemming met de vereisten bedoeld in artikel [3:6/3] [3:32/2]³⁰ van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, met inbegrip van de toepasbare Europese standaarden voor duurzaamheidsinformatie (*European Sustainability Reporting Standards* (ESRS));
- met naleving van de vereisten in artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (de “Taxonomieverordening”) betreffende de openbaarmaking van de informatie opgenomen in [XXX]³¹; en
- [toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: met naleving van de vereiste om de duurzaamheidsinformatie te markeren overeenkomstig artikel **3:6/8, tweede lid**] [3:32/6, tweede lid]³² van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, houdende omzetting van artikel 29*quinquies* van de EU-richtlijn 2013/34/EU (de “ESEF-vereisten”)]³³.

Deze verantwoordelijkheid omvat:

- het opzetten, implementeren en in stand houden van dergelijke interne beheersingsmaatregelen die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van duurzaamheidsinformatie die geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat; en
- het kiezen en toepassen van geschikte methoden voor duurzaamheidsverslaggeving, en het maken van veronderstellingen en schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

²⁸ Indien de algemene voorwaarden geen paragraaf over antiwitwasbepalingen vermelden, moet deze paragraaf worden opgenomen in de inhoud van deze opdrachtbrief.

²⁹ Voeg de passende titel van de toelichting toe.

³⁰ Artikel 3:6/3 WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/2, tweede lid WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

³¹ Voeg de beschrijving toe om de titel van de sectie van het jaarverslag, evenals eventuele verwijzingen naar de toelichting die de relevante toelichtingen bevat, weer te geven, bv. subsectie [X] van het deel van het jaarverslag met betrekking tot milieugerelateerde aspecten..

³² Artikel 3:6/8, tweede lid, WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/6, tweede lid WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

³³ Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

Het bestuursorgaan is ook verantwoordelijk voor het tijdig aan ons ter beschikking stellen van alle informatie die noodzakelijk is voor het uitvoeren van onze Opdracht, en om ons vrije toegang te verschaffen tot de personen binnen of buiten de entiteit waarvan wij menen dat het noodzakelijk is om controle-informatie te verkrijgen. Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft om ons deze stukken binnen de wettelijke termijn te overhandigen, zal een verslag van niet-bevinding worden opgesteld, voor zover wij niet in staat zijn om de termijnen na te leven die in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn voorgeschreven in verband met de terbeschikkingstelling van ons assuranceverslag.

Wij zullen de geschiktheid van de duurzaamheidsinformatie inschatten³⁴. Indien wij in de loop van de opdracht concluderen dat de duurzaamheidsinformatie niet geschikt is, kan dit leiden tot een conclusie met voorbehoud of een afkeurende conclusie of een oordeelonthouding.

Indien wij van mening zijn dat de duurzaamheidsinformatie niet geschikt is, zullen wij de aangelegenheid met u bespreken.

U erkent dat een niet-nakoming door de Vennootschap van haar verplichtingen ertoe kan leiden dat [naam van het bedrijfsrevisorenkantoor] een aangepaste conclusie afgeeft of niet in staat is om een verslag te verstrekken.

Teneinde onze werkzaamheden met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie tot een goed einde te brengen, dienen wij te verzoeken om binnen de wettelijke termijnen toegang te hebben tot alle documenten of andere verklaringen die samen met de duurzaamheidsinformatie moeten worden afgegeven.

De met governance belaste personen zijn verantwoordelijk voor het toezicht op het Proces voor het vaststellen van de gerapporteerde duurzaamheidsinformatie en de gerapporteerde informatie over de EU-taxonomie en voor het toezicht op het proces voor het opstellen van deze toelichtingen.

Verantwoordelijkheden van de [commissaris/bedrijfsrevisor] betreffende de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie, inclusief informatie over de EU-taxonomie, voor het boekjaar afgesloten op [datum]

Onze Opdracht zal worden uitgevoerd overeenkomstig de *International Standard on Assurance Engagements 3000* (Herzien), "Assuranceopdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie" ("ISAE 3000 (Herzien)"), zoals in België van toepassing.

Wij dienen een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid uit te voeren zoals gedefinieerd in ISAE 3000 (Herzien). De doelstelling van een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid is het uitvoeren van werkzaamheden op zodanige wijze dat wij de informatie en uitleg verkrijgen die wij noodzakelijk achten om ons voldoende en geschikte assurance-informatie te verstrekken om een conclusie met een beperkte mate van zekerheid over de Duurzaamheidsinformatie tot uitdrukking te brengen, meer bepaald over:

- de naleving van de vereisten bedoeld in artikel [3:6/3] [3:32/2]³⁵ van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, met inbegrip van de overeenstemming met de toepasbare Europese standaarden voor duurzaamheidsinformatie (*European Sustainability Reporting Standards* (ESRS));
- de naleving met het door de Vennootschap uitgevoerde Proces om de op grond van de Europese standaarden [XXX]³⁶ openbaar gemaakte duurzaamheidsinformatie vast te stellen;

³⁴ Een geschikt onderzoeksobject (zijnde de duurzaamheidsinformatie) is:

(a) te identificeren en is geschikt voor een consistente evaluatie of meting ten opzichte van de onderkende criteria; en
(b) gebeurt op zodanige wijze dat de informatie over het onderzoeksobject kan worden onderworpen aan werkzaamheden voor het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie om, in voorkomend geval, een conclusie met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid te onderbouwen.

Overeenkomstig ISAE 3000 (§ A45) is relevantie één van de kenmerken van geschikte criteria en wordt als volgt gedefinieerd: "Relevantie: relevante criteria resulteren in informatie over het onderzoeksobject die de besluitvorming van de beoogde gebruikers onderbouwt."

³⁵ Artikel 3:6/3 WvV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/2 WvV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

³⁶ Voeg de passende titel van de toelichting toe, bv. ESRS 2 IRO-1.

- de naleving van de vereisten in artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (de “Taxonomieverordening”) betreffende de openbaarmaking van de informatie, opgenomen in [XXX].³⁷
- [toe te voegen zodra de digitaliseringsregels via een gedelegeerde EU-handeling zijn goedgekeurd: de naleving van de vereiste om de duurzaamheidsinformatie te markeren overeenkomstig artikel [3:6/8, tweede lid] [3:32/6, tweede lid]³⁸ van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, houdende omzetting van artikel 29quinquies van de EU-richtlijn 2013/34/EU (de “ESEF-vereisten”)]³⁹.

Bij het uitvoeren van onze werkzaamheden dienen wij:

- inzicht te verwerven in de duurzaamheidsinformatie en andere omstandigheden van de opdracht;
- op basis van dat inzicht, de risico's in te schatten dat de duurzaamheidsinformatie een afwijking van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, kan bevatten;
- in te spelen op de ingeschatte risico's, met inbegrip van het ontwikkelen van algehele wijzen van inspelen op die risico's, en het bepalen van de aard, timing en omvang van verdere werkzaamheden; en
- het voldoende en geschikt zijn van assurance-informatie te evalueren.

De reikwijdte van een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid is aanzienlijk geringer dan de reikwijdte van een assuranceopdracht met een redelijke mate van zekerheid, waarvan de doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de Duurzaamheidsinformatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is weergegeven in overeenstemming met de criteria, teneinde een oordeel tot uitdrukking te kunnen brengen.

Onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid verstrekt geen zekerheid over het feit dat alle van materieel belang zijnde aangelegenheden die mogelijk in een controle zouden worden onderkend onder onze aandacht zullen komen.

Verder kan er op onze Opdracht niet worden gesteund om te stellen of er fraude, dan wel fouten of onwettige handelingen bestaan. Wij zullen u echter informeren over alle van materieel belang zijnde aangelegenheden die onder onze aandacht komen.

De reikwijdte van onze werkzaamheden is beperkt tot onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid over de duurzaamheidsinformatie. Onze assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid strekt zich niet uit [In het eerste jaar van onze Opdracht: tot informatie met betrekking tot eerdere verslagperioden of] tot enige andere informatie opgenomen in het jaarverslag van de Vennootschap over [boekjaar].]

Eventuele wijzigingen in onze Opdracht zullen schriftelijk tussen de partijen moeten worden overeengekomen.

Resultaten van onze Opdracht

Na afloop van onze werkzaamheden zullen wij u een assuranceverslag met een beperkte mate van zekerheid overeenkomstig artikel [3:75/3] [3:82/5] van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en opgesteld overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien) met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie (het “Verslag”) bezorgen.

[In voorkomend geval, indien de commissaris beslist om gebruik te maken van de optie om het assuranceverslag te integreren in het commissarisverslag opgesteld overeenkomstig artikel 3:75/3:80 WVV: Dit assuranceverslag zal worden opgenomen als tweede deel van ons commissarisverslag over de controle van de [geconsolideerde] jaarrekening, opgesteld overeenkomstig artikel [3:75] [3:80] van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.]

³⁷ Voeg de beschrijving toe om de titel van de sectie van het jaarverslag, evenals eventuele verwijzingen naar de toelichting die de relevante toelichtingen bevat, weer te geven bv. subsectie [X] van het deel van het jaarverslag met betrekking tot milieugerelateerde aspecten.

³⁸ Artikel 3:6/8, tweede lid, WVV is van toepassing op niet-geconsolideerde duurzaamheidsinformatie en artikel 3:32/6, tweede lid WVV op geconsolideerde duurzaamheidsinformatie.

³⁹ Zolang de digitaliseringsregels niet zijn goedgekeurd via een gedelegeerde EU-handeling is een conclusie over de ESEF-markering niet vereist.

Bevestigingen van het management

Als deel van onze normale werkzaamheden zullen wij u verzoeken om een schriftelijke bevestiging te verstrekken van de feiten of oordeelsvormingen en eventuele andere mondelinge bevestigingen die wij in de loop van onze werkzaamheden hebben ontvangen met betrekking tot aangelegenheden die een effect van materieel belang hebben op de duurzaamheidsinformatie. Wij zullen u ook vragen om in die brief te bevestigen dat alle belangrijke en relevante informatie onder onze aandacht is gebracht.

[Verslagen aan de met governance belaste personen [het management]

Onze werkzaamheden zijn niet bedoeld om alle tekortkomingen in de interne beheersingssystemen van de Vennootschap vast te stellen. Wij kunnen echter aan de met governance belaste personen [het management] schriftelijk verslag uitbrengen over alle aangelegenheden die van belang zijn voor de systemen van de Vennootschap of andere zakelijke aangelegenheden die tijdens onze werkzaamheden onder onze aandacht komen en waarvan wij van mening zijn dat ze onder de aandacht van de met governance belaste personen [het management] dienen te worden gebracht. Onze werkzaamheden worden enkel uitgevoerd wanneer zulks nodig is om een oordeel tot uitdrukking te brengen over de duurzaamheidsinformatie en daarom zullen onze opmerkingen over deze systemen niet noodzakelijkerwijs alle mogelijke verbeterpunten behandelen die zouden kunnen worden voorgesteld als gevolg van een uitgebreider specifiek onderzoek.

Een dergelijk verslag mag niet aan een derde partij worden verstrekt zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming. Dergelijke toestemming wordt enkel verleend op basis van het feit dat een dergelijk verslag niet is opgesteld met het oog op de belangen van iemand anders dan de Vennootschap en dat wij geen plicht of verantwoordelijkheid ten aanzien van enige andere partij aanvaarden.]

[Interne audit

Bij het plannen van onze Opdracht zullen wij, in voorkomend geval, contact onderhouden met uw interne auditors om ervoor te zorgen dat onze werkzaamheden goed worden gecoördineerd met hun werkzaamheden. Hoewel wij waar mogelijk gebruik zullen maken van de werkzaamheden van interne audit, erkennen wij dat wij de ongedeelde verantwoordelijkheid hebben voor elke conclusie die tot uitdrukking wordt gebracht en dat die verantwoordelijkheid niet wordt verminderd door de gebruikmaking van interne auditwerkzaamheden. Bij het beoordelen van de mate waarin gebruik kan worden gemaakt van interne auditwerkzaamheden, zullen wij een evaluatie uitvoeren van de geschiktheid ervan voor onze Opdracht.]

Inherente beperkingen betreffende de duurzaamheidsinformatie

Niet-financiële informatie kan onderhevig zijn aan meer inherente beperkingen dan financiële informatie, gezien de kenmerken van de duurzaamheidsinformatie en de methoden die worden gehanteerd voor het definiëren en verzamelen van informatie. Schattingen van onzekerheidsmarges op gegevens en beslissingen over materialiteit in kwalitatieve interpretaties zijn onderhevig aan de mate van veronderstelling en oordeelsvorming.

Bovendien zal onze conclusie gebaseerd zijn op historische informatie en zou de projectie van informatie of conclusies in ons Verslag op toekomstige verslagperioden ongepast zijn. Bij het rapporteren van toekomstgerichte informatie in overeenstemming met de ESRS, wordt van het bestuursorgaan van de Vennootschap vereist dat het de toekomstgerichte informatie opstelt op basis van toegelichte veronderstellingen over gebeurtenissen die zich in de toekomst kunnen voordoen en mogelijke toekomstige maatregelen van de Vennootschap. De feitelijke uitkomst zal waarschijnlijk anders zijn, aangezien verwachte gebeurtenissen vaak niet plaatsvinden zoals verwacht.

Onafhankelijkheid van de [commissaris/bedrijfsrevisor]

Wij zullen alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot de duurzaamheidsinformatie in België naleven, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Tijdschema

Wij schatten dat wij op [datum] met onze Opdracht kunnen beginnen en dat ons Verslag klaar zal zijn tegen [datum]. Ons vermogen om dit tijdschema na te leven is afhankelijk van de volledige en vlotte medewerking van alle betrokken werknemers van de Vennootschap en van de verstrekking van alle administratieve vastleggingen van de Vennootschap en alle andere vastleggingen en daarmee verband houdende informatie die relevant zouden kunnen zijn voor onze werkzaamheden (met inbegrip van bepaalde bevestigingen).

Honoraria

Onze honoraria zijn gebaseerd op de tijd die aan de opdracht wordt besteed, tegen onze gebruikelijke tarieven voor een opdracht van deze aard, en zijn in overeenstemming met de omvang en de moeilijkheidsgraad van de werkzaamheden en de anciënniteit en beroepservaring van ons opdrachtteam.

Wij ramen onze totale honoraria voor deze opdracht op [bedrag] EUR, exclusief btw.

Alle directe kosten die specifiek bij derden zijn gemaakt als gevolg van de uitvoering van deze opdracht maken geen deel uit van de honoraria en zullen gefactureerd worden boven op onze honoraria [te specificeren].

Wij zullen u zo snel mogelijk op de hoogte houden indien wij van mening zijn dat onze tijdsbesteding, en dus onze honoraria, dit bedrag zullen overschrijden.

Bevestiging en aanvaarding

De Vennootschap en [naam van het bedrijfsrevisorenkantoor] verklaren en bevestigen dat elke in de voorwaarden van onze Opdracht opgenomen clausule in verhouding staat tot de andere clausules. Verder verklaren de Vennootschap en [naam van het bedrijfsrevisorenkantoor] dat de uit de voorwaarden van onze Opdracht voortvloeiende rechten en verplichtingen elkaar in evenwicht houden en dat de Vennootschap de mogelijkheid heeft gehad om over deze clausules te onderhandelen.

U garandeert dat de ondergetekende de Vennootschap rechtsgeldig kan vertegenwoordigen en verbinden met betrekking tot alle onderdelen van deze voorwaarden van onze Opdracht.

Zodra u de voorwaarden van onze Opdracht hebt aanvaard, blijven deze van kracht gedurende de periode van onze lopende opdracht, tenzij en totdat deze worden vervangen. Gelieve ons schriftelijk te bevestigen dat u de voorwaarden van onze Opdracht aanvaardt door het bijgevoegde exemplaar van deze opdrachtbrief naar behoren ter goedkeuring medeondertekend aan ons terug te zenden. Indien u vooraf aanvullende informatie wenst over bepaalde onderdelen van de Overeenkomst, dan zouden wij het op prijs stellen als u ons dat zo spoedig mogelijk laat weten.

Met de meeste hoogachting,

_____, Bedrijfsrevisor

Vertegenwoordigd door: _____

Vennoot [Bestuurder]*: _____

Voor akkoord, _____

Vennootschap _____

Vertegenwoordigd door: _____

Datum: _____

Bijlage: Algemeen contractueel kader voor prestaties